

Handling 2022 nr 204

Yttrande över motion av Rasmus Ragnarsson (SD) om att utreda allmänhetens frågestund i anslutning till kommunfullmäktige

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Den av Rasmus Ragnarsson väckta motionen avslås.

Vid behandling av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Daniel Bernmar (V), Blerta Hoti (S) och ordföranden Axel Josefson (M) yrkade att motionen skulle avstyrkas.

Jörgen Fogelklou (SD) yrkade att motionen skulle tillstyrkas.

Jessica Blixt (D) yrkade att motionen skulle tillstyrkas med hänvisning till yttrandet från D den 18 oktober 2022.

Kommunstyrelsen beslutade utan omröstning att avstyrka motionen.

Representanterna från D antecknade som yttrande en skrivelse från den 18 oktober 2022.

Göteborg den 19 oktober 2022

Göteborgs kommunstyrelse

Axel Josefson

Mathias Sköld

Yttrande
2022-10-18

Demokraterna
Ärende 3.3

Yttrande angående - Motion av Rasmus Ragnarsson (SD) om att utreda allmänhetens frågestund i anslutning till kommunfullmäktige

Yttrande

Demokraterna välkomnar förslag som ökar medborgares delaktighet, inflytande och insyn. Att minska avståndet mellan beslutsfattare och medborgare är något att sträva efter då det ökar förtroendet och tilliten till demokratin. Genom att erbjuda göteborgarna möjligheten att i stadens högst beslutande församling ställa frågor direkt till folkvalda kan det bidra till att öka intresset för den lokala politiken samt öka invånarnas möjlighet till påverkan och engagemang. Göteborg ska vara en transparent och öppen stad, då är frågestunder likt detta en självklarhet. Med anledning av att utformningen av frågestunderna skiljer sig åt bland de kommuner som redan infört det, är vi eniga med motionären om att frågan behöver utredas för att passa Göteborgs kommuns förutsättningar.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-09-08

Diarienummer 0496/22

Handläggare

Mathias Sköld

Telefon: 031-368 02 10

E-post: mathias.skold@stadshuset.goteborg.se

Motion av Rasmus Ragnarsson (SD) om att utreda allmänhetens frågestund i anslutning till kommunfullmäktige

Motionen

Rasmus Ragnarsson (SD) föreslår att kommunstyrelsen eller annan berörd nämnd får i uppdrag att utreda införandet av allmänhetens frågestund i anslutning till kommunfullmäktige.

Motionären framhåller att många göteborgare i dag efterfrågar en direkt dialog med stadens makthavare, som ibland uppfattas som fjärrade från medborgarnas verklighet, och att det skulle kunna möjliggöras genom att införa en frågestund för allmänheten i anslutning till kommunfullmäktiges sammanträden.

Motionären beskriver vidare att möjligheten att ställa frågor vid en frågestund i dag finns i vissa av stadens nämnder men ännu inte införts i kommunens högst beslutande organ. Vidare beskrivs det i motionen att ungefär hälften av landets kommuner i dag infört möjligheten i någon form. I dessa kommuner har kommuninvånare möjlighet att ställa frågor om kommunens verksamhet och inte sällan får frågeställaren också möjlighet att ställa följdfrågor. Motionären påpekar slutligen att allmänhetens frågestund varierar i utformning från kommun till kommun. Frågan behöver därför utredas för att passa Göteborgs kommuns förutsättningar.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Stadsledningskontoret bedömer kostnaden för förslaget som marginell. Den totala kostnaden beror till stor del på utformning och teknisk lösning. Om inte sammanträdet förlängs eller börjar tidigare med anledning av frågestunden, så kan förslaget ianspråka tid som annars behövs för att behandla ärenden, vilket kan leda till att fler ärenden bordläggs.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Möjligheten att ställa frågor direkt till folkvalda kan bidra till att öka intresset för den lokala politiken och även invånarnas möjlighet till påverkan och engagemang. Det kan vara ett komplement till nuvarande former för dialog mellan invånare och Göteborgs Stad, såsom exempelvis Göteborgsförslag, frågestunder vid nämndsammanträden och synpunktshantering.

Stadsledningskontorets beredning

Enligt 5 kap. 40 § Kommunallagen (KL) får fullmäktige bestämma att också andra än ledamöter ska ha rätt att delta i överläggningarna men inte i besluten. I förarbetena framgår dessutom att fullmäktige beslutar hur och i vilken omfattning detta ska ske. Det framgår dock också att meningen inte är att fullmäktige ska tillämpa den så att en för vid krets av personer tillåts att yttra sig på sammanträdena (prop. 1990/91:117 s. 181).

I 8 kap. 16 § KL finns en regel att fullmäktige får bestämma att allmänheten får ställa frågor om årsredovisningen vid ett sammanträde, vilket då möjliggör former av allmänhetens frågestund vid fullmäktiges sammanträden.

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har redovisat förslag till de kommuner som avser utnyttja möjligheten att införa någon form av allmänhetens frågestund. Förslaget är att fullmäktige fixerar rätten för allmänheten att ställa frågor vid behandlingen av vissa ärenden, till exempel årsredovisning, budget eller revisionsberättelse.

Som motionären framför har cirka hälften av landets kommuner infört allmänhetens frågestund i någon form. Utformningen skiljer sig därför åt.

Vilka möjligheter finns i dag att vara delaktig och påverka i Göteborgs Stad?

Göteborgsförslag

Vem som helst, oavsett om man bor i Göteborg eller inte, kan lämna e-förslag, så kallat Göteborgsförslag. Syftet är att förbättra medborgarnas möjlighet till delaktighet och inflytande samt stärka dialogen, öka delaktigheten och möjligheterna att engagera sig.

Lämna synpunkter

Via hemsidan har alla möjlighet att lämna in synpunkter gällande servicen som Göteborgs Stad erbjuder. Dessutom har många verksamheter olika forum för den som vill påverka, till exempel brukarråd eller föräldradiolog.

Kontakta en politiker

Det finns möjlighet att lämna synpunkter och diskutera frågor direkt med förtroendevalda. Kontaktuppgifter finns på Göteborgs Stads hemsida.

Medborgardialog och medborgarbudget

Vissa nämnder och styrelser bjuder in till medborgardialog eller medborgarbudget i samband med specifika projekt för att höra synpunkter eller låta invånare vara med och bestämma om en viss fråga eller hur staden ska utvecklas.

Frågestund i anslutning till nämndsammanträde

Det finns i vissa nämnder möjlighet för invånare att delta vid frågestunder för att få svar på frågor som rör den berörda nämndens ansvarsområde. Som exempel har äldre samt vård- och omsorgsnämnden under 2022 bjudit in till ett antal frågestunder.

Exempel från andra kommuner och Västra Götalandsregionen

Statistiska centralbyrån (SCB) har genomfört en undersökning om den lokala demokratin i kommuner och regioner 2020 med syfte att undersöka vilka möjligheter medborgarna har att påverka mellan valen. Vad gäller allmänhetens frågestund uppgav 64 procent av kommunerna att detta införts vid fullmäktigesammanträden. Det framkom också att det var vanligare att det förekommer vid samtliga sammanträden, 38 procent, jämfört med vid utvalda sammanträden, vilket 26 procent av kommunerna angav. Utformningen och formerna skiljer sig därmed åt.

Stadsledningskontoret har även kontaktat Stockholms stad, Malmö stad, Uppsala kommun och Linköpings kommun som meddelat att de inte infört allmänhetens frågestund eller liknande. Vidare visar SCB:s undersökning att ett fåtal av Sveriges 20 största kommuner infört möjligheten.

Stadsledningskontoret redogör nedan för några exempel från kommuner och Västra Götalandsregionen.

Västra Götalandsregionen

Västra Götalandsregionen har sedan många år haft möjlighet för allmänheten att ställa frågor till regionfullmäktiges ledamöter via allmänhetens frågestund. Det har dock inte använts sedan 2006.

I regionfullmäktiges arbetsordning anges att allmänheten kan beredas tillfälle att ställa frågor vid fullmäktiges sammanträden, vid de tillfällen som ordföranden, efter samråd med vice ordförandena bestämmer.

Vidare anges att det ska framgå i tillkännagivandet till dessa sammanträden att allmänhetens frågestund ska förekomma. Allmänhetens frågestund hålls innan fullmäktige behandlar de ärenden som finns upptagna i tillkännagivandet. Frågan ska vara skriftlig och inlämnad på datum som ordföranden, efter samråd med vice ordförandena, avgör samt avse ämne inom ramen för regionfullmäktiges verksamhetsområde.

Vidare framgår att det är fullmäktiges ordförande som avgör om frågan får ställas. Ordföranden, efter samråd med vice ordförandena, bestämmer i förekommande fall den tid fullmäktige ska avsätta för frågestunden. Under frågestunden får någon överläggning inte förekomma. Ordföranden bestämmer efter samråd med vice ordförandena hur frågestunden ska genomföras och låter kalla de förtroendevalda eller anställda hos regionen som behövs för att lämna upplysningar under den.

Linköpings kommun

I fullmäktiges arbetsordning anges att frågorna ska vara av allmänt intresse och handla om sådant som fullmäktige normalt behandlar. Frågor som rör eller innehåller information om enskilda personliga förhållande får inte ställas. Inte heller frågor som handlar om myndighetsutövning mot enskild. Det anges också att frågorna ska lämnas, skickas eller ringas in i förväg. Frågeställaren kan personligen infinna sig vid sammanträdet och ställa sin fråga. Frågan kan även läsas upp av ordföranden. Anonyma frågeställare accepteras inte. Såväl frågor som svar är tidsbegränsade med fem minuter för fråga och fem minuter för svar. Frågorna besvaras i den ordning de inkommit. Om svar inte hinner eller kan lämnas vid sammanträdet kommer förslagsställaren att få skriftligt svar, normalt inom en vecka. Information om allmänhetens frågestund bör finnas med i tillkännagivandet av sammanträdet.

Mölnåls stad

I fullmäktiges arbetsordning anges att allmänheten ska få tillfälle att ställa frågor vid det fullmäktigesammanträde då årsredovisningen behandlas. I tillkännagivandet av sammanträdet och ärendelistan till det sammanträdet ska meddelas att allmänhetens frågestund ska förekomma. Allmänhetens frågestund hålls innan fullmäktige behandlar årsredovisningen. Under frågestunden får någon överläggning inte förekomma. Vidare anges att ordföranden efter samråd med vice ordförandena bestämmer hur frågestunden ska genomföras och låter kalla de förtroendevalda eller anställda hos kommunen som behövs för att lämna upplysningar under den.

Arvika kommun

I fullmäktiges arbetsordning anges att folkbokförd i kommunen muntligen eller skriftligen får ställa frågor om kommunens verksamhet vid ett fullmäktigesammanträde. Frågan får inte avse ärenden som rör myndighetsutövning mot någon enskild. Frågan ska ha ett bestämt innehåll, syfta till att inhämta faktiska upplysningar om kommunens verksamhet och kunna besvaras utan större omgång. Frågan med inledning får vara högst tre minuter och ställas till ledamot i fullmäktige eller ordförande i nämnd, utskott eller kommunalt bolag. Den tillfrågade ska vara närvarande vid sammanträdet. Endast den som frågar och den som frågan riktas till får delta i överläggningen. Inget replikskifte är tillåtet.

Vidare framgår att frågan helst ska skickas in i förväg via ett formulär, e-post eller vanligt brev och måste ställas direkt till namngiven ledamot i fullmäktige. Det går också bra att fråga direkt på sammanträdet.

Frågestunden inleder fullmäktigesammanträdet och pågår en halvtimme.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilaga

1. Motionen

Handling 2022 nr 68

Motion av Rasmus Ragnarsson (SD) om att utreda allmänhetens frågestund i anslutning till kommunfullmäktige

Många göteborgare efterfrågar idag en direkt dialog med stadens makthavare, som ibland uppfattas som fjärmade från medborgarnas verklighet. Detta skulle kunna möjliggöras genom införandet av en frågestund för allmänheten i anslutning till kommunfullmäktiges sammanträden. Möjligheten att ställa frågor vid en frågestund finns idag i vissa av stadens nämnder men har ännu inte införts i relation till kommunens högsta beslutande organ.

Allmänhetens frågestund i anslutning till kommunfullmäktige är ingen ovanlig företeelse nationellt. Enligt statistik från SCB är det idag 94 kommuner i Sverige som har infört allmänhetens frågestund vid varje kommunfullmäktige och ytterligare 63 har infört allmänhetens frågestund vid utvalda fullmäktigemöten. Med andra ord är det ungefär hälften av landets kommuner som idag infört möjligheten i någon form.

I dessa kommuner har kommuninvånare möjlighet att ställa frågor om kommunens verksamhet och inte sällan får frågeställaren också möjlighet att ställa följdfrågor. Med andra ord ger frågeställarinstrumentet goda möjligheter för medborgare att ta upp frågor på agendan och föra en dialog med folkvalda och tjänstemän (beroende på utformning) om kommunens verksamhet.

Det bör påpekas att allmänhetens frågestund varierar i utformning från kommun till kommun. Frågan behöver därför utredas för att passa Göteborgs kommuns förutsättningar.

Kommunfullmäktige föreslås att besluta:

Kommunstyrelsen eller annan berörd nämnd får i uppdrag att utreda införandet av allmänhetens frågestund i anslutning till kommunfullmäktige.

Rasmus Ragnarsson (SD)